

Menedzser
Praxis

GAZDA

JOG KÖVETŐ

Hiteles partner a változásban

ÉLELMISZERIPARI VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA

A sikeres pályázat alapjai, támogatások
a gyakorlatban, számviteli elszámolások

Élelmiszeripari vállalkozások támogatása

A sikeres pályázat alapjai, támogatások a gyakorlatban,
számveteli elszámolások

Szerző:

Sinka Júlia

Menedzser Praxis * 2024

TARTALOM

Előszó.....	3
Kik, mire, mikor és meddig pályázhatnak?	6
A – vissza nem térítendő támogatást – az alábbi célokra (önállóan támogatható tevékenységek) kérhetik a pályázók	7
Önállóan nem támogatható tevékenységek	8
A támogatható tevékenységek „állami támogatási szempontú” besorolása	8
A regionális beruházási támogatási intenzitás legmagasabb mértéke	10
Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások.....	11
A pályázati kérelem tartalmi értékelésének szempontjai.....	11
Pályázatok a gyakorlatban – mit tegyünk, és mit ne: a pályázati kérelmek „jó kellékei” és gyakori hibái	13
Kapott támogatások számviteli elszámolása	18
Támogatások a kiegészítő mellékletben	27
Támogatások a gyakorlatban	28
Támogatások a személyi jövedelemadózásban	34
Östermelők támogatása.....	37
A sikeres pályázat (egyik) alapja – a pénzügyi tervről dióhéjban	38

TISZTELT OLVASÓ!

Az agráriumot érintő uniós támogatások és bevételi lehetőségek folyamatosan a figyelem középpontjában állnak, de most különösen is kifejezetté teszi ezt a kérdést, hogy az agráriumban 2027-ig 5376 milliárd forint áll rendelkezésre a Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv teljes forráskereteként, ami kézzelfogható eszközt jelent a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar megújításához.

A kormány az élelmiszer-feldolgozás két pályázatára – Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása és Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása – mintegy 480 milliárd forintot különített el. A megvalósítandó fejlesztések az alábbi céletterületek legalább egyikét kell hogy szolgálják:

- Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások;
- Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások.

A pályázati lehetőségek, és azokkal összefüggésben felmerülő legfontosabb feladatok megértéséhez állítottuk össze **Sinka Júlia agrártámogatás-szakértő** révén az élelmiszer-feldolgozásban érdekelt gazdálkodóknak szóló útmutatónkat.

Naggyon fontos, hogy a program keretében a **támogatási kérelem beadása 2024. július 30-ától lehetséges**, négy értékelési szakaszban, azonban **az esetleges keretkimerülés miatt érdemes az első szakaszra előkészíteni a pályázatot!**

Tartalmi összefoglalónkban számos további kérdésére is megoldást talál, különösen, hogy útmutatónkbán **gyakorlati példákat, kérdéseket**, valamint közérthető pályázati tanácsokat is olvashat.

Olvassa el összefoglalónkat és használja ki az Önt is érintő pályázati lehetőségeket!

Agrár- és környezetvédelmi szakemberek szerint az európai mezőgazdaság számára ma már a legfontosabb feladat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és különösen a hóhullámokhoz való jobb alkalmazkodóképesség. Kelet-Európában az utóbbi évtizedekben ugyanis több tíz millió hektárnyi termékeny talaj szenvedett el katasztrófális eróziót az aszályok, az édesvízkészletek csökkenése és az iparosodott mezőgazdaságban a nem megfelelő földművelésből eredő talajromlás miatt.

„Az élelmiszeripari versenyképességi problémáink viszonylag közismertek és a megoldási területek is pontosan láthatók a legtöbb piaci résztvevő számára. Fejlesztünk kell, gépekbe, műszaki berendezésekbe, IT alapú irányítási rendszerekbe. Sok-sok olyan területen, amelyben a nyugat-európai, legfejlettebb versenytársaink előttünk járnak.”

Ezekkel a szavakkal nyitotta meg Éder Tamás, a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének elnöke, a NAK Élelmiszeriparért felelős országos alelnöke az Élelmiszeripari pályázatok (ÉLIP) 2024. április 11-ei Foodinform webináriumát.

A webinárium keretei között Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdasáért felelős államtitkára „Élelmiszeripari beruházási pályázatok 2024-ben” címmel tartott előadást.

Ebben – többek között – beszámolt arról, hogy a kormány az élelmiszer-feldolgozás két pályázatára mintegy 480 milliárd forintot különített el. A támogatás célja, hogy az élelmiszeripari beruházások értéke 2020. évhez mérten 2030-ban 117 százalékkal, azaz 1,8 milliárd euróra emelkedjen. Ennek hatására pedig erősödjenek a magas hozzáadott értékű, hazai előállítású élelmiszeripari termékeket előállító vállalkozások, az export évi 15 milliárd euróra növekedjen.

Az államtitkár kitért a mostani és a korábbi élelmiszeripari felhívások közötti eltérésekre is: kiemelte, hogy az új feltételrendszer szerint három ajánlatra van szükség a gép-, eszköz- és technológiai beszerzések esetén.

Felhívta a figyelmet arra, hogy lehetőség nyílik mezőgazdasági termékek egyéb típusú értéknövelését végző üzemek fejlesztésére is: így például a takarmányfeldolgozás, a mézkeszerelés, a gyapjufeldolgozás, a kenderfeldolgozás és a trágyafeldolgozás területén működők is számíthatnak majd pályázati forrásokra.

A jelen keretek között vizsgált források:

- Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása (KAP-RD04A-RD04B-1-24);
- Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása (KAP-RD04a-RD04b-2-24)

Előbbi pályázat főleg a nagyobb élelmiszeripari vállalkozásoknak szól, utóbbi pedig a kisebb vállalkozások számára igényelhető.

[Jelen kiadványunk összeállításakor még zajlik a szóban forgó felhívások társadalmi egyeztetése, de markáns változás a most ismert keretekben nem várható.]

KIK, MIRE, MIKOR ÉS MEDDIG PÁLYÁZHATNAK?

Az élelmiszer-feldolgozás előbb említett két pályázata között a támogatás mértéke jelenti a különbséget:

- a Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása (kis ÉLIP) esetében ez maximum 200 millió forint, míg
- a Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatásánál 200 millió és 5 milliárd forint közé esik a kifizetések összege.

Az ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállítók pedig 10 százalékkal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak az élelmiszeripari pályázatokon, amennyiben a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább (pályázati elvárástól függően) 1,5, illetve 10 millió értékben értékesített ökológiai minősítésű terméket.

A támogatási kérelmek benyújtására több szakaszban, 2024. július 30. napjától van lehetőség:

1. értékelési szakasz: 2024. július 30.–2024. augusztus 12.
2. értékelési szakasz: 2024. augusztus 13.–2024. augusztus 26.
3. értékelési szakasz: 2025. február 18.–2025. március 03.
4. értékelési szakasz: 2025. március 04.–2025. március 17.

A – VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ – TÁMOGATÁST AZ ALÁBBI CÉLOKRA (ÖNÁLLÓAN TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK) KÉRHETIK A PÁLYÁZÓK

1. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása

A) A TEÁOR 10 és 11 besorolás szerinti tevékenységekhez kapcsolódó, élelmiszer-feldolgozó borászati és takarmány-előállító üzemek fejlesztése:

1. Élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése;
2. Borászati üzemek fejlesztése;
3. Takarmány-előállító üzemek fejlesztése (TEÁOR 109).

B) Mezőgazdasági termékek egyéb típusú értéknövelését végző üzemek fejlesztése: mézkiismerelést, gyapjúfeldolgozást, kenderfeldolgozást, trágyafeldolgozást folytató üzemek fejlesztése, illetve TEÁOR 10 vagy 11 besorolás szerinti tevékenységekhez kapcsolódó egyéb melléktermék-feldolgozás.

2. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó zöld beruházások támogatása

A) Energiafelhasználás csökkentésére vonatkozó tevékenységek;

B) Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

A fenti kategóriákon belül a jellemző tevékenységek

- a) új eszközök, gépek beszerzése;
- b) laborszerek beszerzése;
- c) anyagmozgatáshoz és/vagy raktározáshoz és/vagy csomagoláshoz szükséges új eszközök;
- d) áruszállításra használható szállítójárművek N járműkategória szerint: teherautók és furgonok;
- e) épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése;

- f) energetikai hatékonyságnövelést nem célzó korszerűsítések, felújítások (pl.: üzemek műgyantázása, víz- és szennyvízkezelési fejlesztések);
- g) Energiafelhasználás csökkentésére vonatkozó tevékenységek (pl.: szigetelés, nyílászáró csere, fűtés-hűtés korszerűsítés, világítás);
- h) Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása (pl.: napelem, napkollektor, biomassza, geotermikus, biogáz, szélenergia).

ÖNÁLLÓAN NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

- Termeléshez, a vállalatirányításhoz, a belső nyilvántartási és a vállalati infokommunikációs rendszerekhez szükséges informatikai eszközök és szoftverek beszerzése;
- Telepi infrastruktúra fejlesztése;
- Ingatlan vásárlása (2%);
- Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése;
- Projekt-előkészítés: szakmai előkészítés, közbeszerzés;
- Mérnöki feladatok;
- Projektmenedzsment;
- Egyéb szolgáltatások, beleértve a tájékoztatás és nyilvánosság biztosításának kötelező tevékenységét. Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).

A TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK „ÁLLAMI TÁMOGATÁSI SZEMPONTÚ” BESOROLÁSA

Amennyiben a Kedvezményezett TEÁOR 10 és 11 besorolás szerinti tevékenységekhez kapcsolódó

1. célterület A) 1. Élelmiszer-feldolgozó üzemek
1. célterület A) 3. Takarmány előállító üzemek

1. célterület B) Mezőgazdasági termékek egyéb típusú értéknövelését végző üzemek tevékenysége részben vagy egészben
 - nem a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékeihez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szintű Annex I termék;
 - nem Annex I. termék, vagy előállítására irányul, akkor a felhívás keretében támogatható tevékenységek a KAP Stratégiai Tervből nyújtott mezőgazdasági, erdészeti és agrár-vidékfejlesztési állami támogatás igénybevételére vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás [a továbbiakban: 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás] alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenen, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

= regionális beruházási támogatás;

= csekély összegű támogatás;

= épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás.

A regionális beruházási támogatás igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás olyan induló beruházásnak minősüljön, amelyet az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) 25. § (1) bekezdése szerinti területen kis- és középvállalkozás valósít meg.

Nagyvállalkozás esetén a termelési folyamat alapvető megváltozását eredményező beruházáshoz a támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek összege meghaladja az alapvetően megváltoztatandó eredeti termelési folyamathoz kapcsolódó eszközökre a kérelem benyújtásának adóévet megelőző három adóévben elszámolt terv szerinti értékcsökkenés összegét.

Meglévő létesítmény termékkínálatának a létesítményben új tevékenységgel vagy termékkel történő bővítését eredményező induló beruházáshoz a támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek legalább 200 százalékkal meghaladják az eredeti tevékenység keretében használt és az új tevékenység keretében is használni tervezett tárgyi eszközöknek és immateriális javaknak a beruházás megkezdése előtti adóévben nyilvántartott könyv szerinti értékét.

A REGIONÁLIS BERUHÁZÁSI TÁMOGATÁSI INTENZITÁS LEGMAGASABB MÉRTÉKE

(1) Az SA.63934 (2021/N) számú ügyben hozott C(2021)6653 számú, 2021. szeptember 16-i bizottsági határozat és az SA.107119 (2023/N) számú ügyben hozott C(2023)3069 számú, 2023. május 12-i bizottsági határozat szerinti regionális támogatási térkép alapján nagyvállalkozások esetében a következő maximális támogatási intenzitások alkalmazandók:

- a) Dél-Alföld, Dél-Dunántúl – Baranya vármegye kivételével –, Észak-Alföld, Észak-Magyarország – Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és Heves vármegye kivételével – és Pest tervezési-statisztikai régióban 50%,
- b) Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl tervezési-statisztikai régióban 30%,
- c) Baranya vármegyében, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és Heves vármegyében 60%.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területi besorolásonként meghatározott támogatási intenzitások – a nagyberuházások kivételével – a kisvállalkozások beruházásai esetében 20 százalékponttal, a középvállalkozások beruházásai esetében 10 százalékponttal növelhetők.

AZ ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK MÉRTÉKÉRE ÉS ARÁNYÁRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK

Építés-eszközbeszerzés aránya nem korlátozott

Költségtípus	Maximális mértéke az összes nettó elszámolható költségre vetítve (%)/ maximális támogatási összeg (Ft)
tájékoztatás, nyilvánosság	0,5%, legfeljebb nettó 150 000 Ft
műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit	1%
könyvvizsgálat	0,5%
projektmenedzsment	2,5%
ingatlanvásárlás	2%
terület-előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák stb.)	2%
élelmiszeripari/borászati, illetve egyéb feldolgozó tevékenységhez kapcsolódó szállítójármű (N. kategória) a felhívás 3.1.1. pontja alapján	nettó 55 millió Ft

A PÁLYÁZATI KÉRELEM TARTALMI ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

A művelet realizálásának vizsgálata	A művelet elszámolható összköltsége nem haladja meg a leírt számítás alapján számolt árbevétel ötszörösét.
A vállalkozás eredményének vizsgálata (egyszeres és kettős könyvvitellű vállalkozások esetén)	3 teljes lezárt üzleti év megléte esetén legfeljebb 1 alkalommal nem pozitív (negatív, vagy nulla)
Saját tőke arányos beruházási érték vizsgálata (csak kettős könyvvitelt vezető vállalkozások esetén)	Az arányszám (X) 10,00% feletti, vagy 150,00% és az alatti ($10,00\% < X \leq 150\%$)
Eladósodottság fokának vizsgálata (csak kettős könyvvitelt vezető vállalkozások esetén)	Az arányszám (X) 100,00% és az alatti ($X \leq 100\%$)

További szempontok az értékelés során:

- Üzleti terv minősége;
- Eredményesség vizsgálata;
- Exportképesség;
- Digitalizációs fejlesztések bemutatása;
- Energiahatékonyság javítására irányuló tevékenység esetén 10 százalékot meghaladó egységnyi energiahatékonyság javulás teljesítése;
- Minőségrendszerben való részvétel;
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködésben vesz részt, vagy szakmai vagy szakmaközi szervezeti tagsággal rendelkezik;
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- Feldolgozási tevékenység múltja;
- Meglévő piaci kapcsolatok: értékesítési kapcsolatok, beszállítói kapcsolatok;
- Termelői csoporton vagy termelői szervezeten keresztül történt értékesítés;
- Meglévő szakértelem bemutatása;
- Megújuló energiaforrás használata.

A kedvezményezettek a pályázati feltételeknek megfelelően tervezett fejlesztéseikhez, tevékenységükhöz további támogatásra lehetnek jogosultak, amennyiben a beruházás megvalósításához igénybe vett beruházási hitelhez kamattámogatást, illetve a beruházási hitelhez kapcsolódó intézményi kezességvállalás díjához díjtámogatást igényelnek.

A támogatás intenzitás maximális mértéke azonban ekkor sem haladhatja meg a 65 százalékot azzal, hogy az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódóan legfeljebb 5 százalék, a beruházási hitel kamatához kapcsolódóan legfeljebb 10 százalék mértékű többlettámogatás igényelhető, a pályázati felhívás alapján megtervezett művelet kamat és kezességi díj nélkül számított elszámolható költségének arányában.

Fontos, hogy noha utófinanszírozásról van szó, a támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 25 százalékáig, de legfeljebb 50 millió forintig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és az igénylését követően benyújtott első kifizetési kérelemben annak teljes összegével el kell számolni. A kedvezményezettnek legalább az igényelt előleg mértékével megegyező összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles.

A kedvezményezett legalább egy, legfeljebb négy kifizetési kérelmet és egy záró kifizetési kérelmet nyújthat be. A kedvezményezettnek a támogatási döntés véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10 százalékát meghaladó mértékű támogatás elszámolására vonatkozó kifizetési kérelmet kell benyújtania, előleg igénybevétele esetén az előleg teljes összegével el kell számolni. A kifizetési kérelem határidőben történő benyújtásának elmulasztása jogosulatlan részvételnek minősül.

A támogatott tevékenység, fejlesztés kivitelezésére, végrehajtására a támogatási okirat véglegessé válásától számított legfeljebb 36 hónap áll a kedvezményezett rendelkezésére.

PÁLYÁZATOK A GYAKORLATBAN – MIT TEGYÜNK, ÉS MIT NE: A PÁLYÁZATI KÉRELMEK „JÓ KELLÉKEI” ÉS GYAKORI HIBÁI

Nagyon fontos – és ez minden esetben igaz, akkor is, ha nem a jelen keretek között bemutatott forrásokról van szó –, hogy a pályázatírás első lépése a fejlesztési cél meghatározása. E nélkül a számunkra megfelelő pályázatot sem találhatjuk meg, hiszen ahhoz tudnunk kell mire, és nagyságrendileg milyen összegű támogatást szeretnénk.

Nem könnyű azonban eligazodni a sokféle pályázat között. Ebben sokat segíthet a célzott pályázatfigyelés: az e célt szolgáló weboldalon szűrők segítségével beállíthatjuk a keresési szempontokat, így csakis azokról a felhívásokról értesülünk, amelyek valóban érdekesek, megfelelőek számunkra.

Érdemes – főleg a tevékenységüket kezdő, vagy a számvitelben, pénzügyben kevésbé járatos, adott esetben a pályázatírás jelentette többletfeladatokhoz létszámmal nem rendelkező – vállalkozóknak hivatásos pályázatíróhoz fordulniuk.

A pályázatíró a vállalkozó tervezett fejlesztéseinek ismeretében ajánlhat néhány aktuális lehetőséget, illetve, ha a megbízónak már konkrét elképzelése van arról, mely pályázaton szeretne indulni, akkor a szakember az ügynevezett előminősítést is elvégzi.

Ez azt jelenti, hogy az adott pályázat értékelési szempontjait és feltételeit megvizsgálja, és ennek alapján tájékoztatja ügyfelét arról, hogy az várhatóan milyen eséllyel kaphat a szóban forgó forrásokból támogatást.

A sikeres pályázat kulcsa, a szakszerű pályázatírás. Egy tapasztalt pályázatíró számára sokkal könnyebb eligazodni a bonyolult hazai és európai uniós pályázati rendszerben, ezzel a pályázati kérelem pozitív elbírálásának esélye is nagyobb.

Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy nincs egy általános pályázat minta, amely biztos, hogy sikerre visz, ráadásul gyakran nem is értelmezhetőek egyértelműen a pályázati felhívásokban és útmutatókban leírt szabályok.

Ezért is érdemes olyan szakembert választani, aki arra a területre specializálódott, ahol a vállalkozó, az őstermelő, a szervezet pályázni szeretne: működnek a szakmában kifejezetten mezőgazdasági pályázatírók, vidékfejlesztési programokra szakosodott szakemberek és olyanok, akik a vállalkozásoknak tudnak segíteni.

A pályázatírás áraiban háromféle kategóriával találkozhatunk:

- sikerdíjas pályázatírás;
- megbízási díjas pályázatírás;
- megosztott díjas pályázatírás.

Érdemes a pályázatírók ajánlatait (esetleg a honlapjukon elérhető ÁSZF alapján) összevetni, megnézni, hogy mit tartalmaz a szolgáltatás az egyiknél, és mit a másikonál.

Általában az alábbiakkal kell számolnunk a fentebb felsorolt kategóriákban:

A pályázatíró cégek többségénél a pályázatírás díja tartalmazza a pályázati adatlap vagy formanyomtatvány kitöltését és a pályázathoz szükséges dokumentumok, hatás- és megvalósíthatósági tanulmányok elő- és/vagy elkészítését.

Vannak olyan dokumentumok is, amelyek nem részei a pályázatírásnak, hanem elkészítését plusz költségként számolják fel a pályázatírók. Jellemzően ilyen a megvalósíthatósági tanulmány, az üzleti terv, a hasznosítási terv és hatékonyságvizsgálat, a költség-haszon elemzés, a környezeti hatásvizsgálat és hatástanulmány, közbeszerzési dokumentáció stb.

Sikerdíjas pályázatírás

Ahogy az elnevezés is sugallja, a pályázatíró akkor kér díjat, ha az általa megírt és benyújtott pályázat alapján a megbízója megkapta a támogatást. A pályázatírás sikerdíj szokásos mértéke az elnyert összeg 7-10 százaléka, de ez szolgáltatónként változó.

E konstrukció nem minden szolgáltatónál, és általában nem minden megbízó számára érhető el, hiszen a pályázatok átfutási ideje – mire a támogatásból ténylegesen pénzt lát a megbízó, és így a pályázatíró – hosszú, és ez a várakozási idő a feladattal összemérve, nem minden pályázat esetében éri meg a szolgáltatónak.

Megbízási díjas pályázatírás

Ebben az esetben a pályázatíró megbízási díj ellenében kezdi el a pályázati anyagok elkészítését, összeállítását, beadását: ilyenkor nem állapítanak meg sikerdíjat, hanem a felek egy megbízási szerződést kötnek, és ezzel egyidejűleg kell kifizetnie a megbízónak a díjat is.

Ennek a konstrukciónak hátránya, hogy sokszor a támogatás mértékéhez képest igen magas a díj.

Megosztott díjas pályázatírás

Ez a legelterjedtebb díjazási forma: ötvözi a sikerdíjas és a megbízási díjas konstrukciót. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a pályázatíró a pályázat beadása előtt kap egy megbízási díjat, amely egyben munkadíjnak tekinthető, továbbá a kérelem pozitív elbírálása esetén sikerdíjat.

Ha a vállalkozó úgy dönt, hogy mégis maga írja meg a pályázatot, akkor első lépésben tanulmányozza át alaposan az adott pályázati felhívásban szereplő kritériumokat.

Ezek sokfélék lehetnek a támogatni szándékozott tevékenységtől és a pályázók lehetséges körétől függően, de vannak olyan szempontok, adatok, amelyek minden pályázatban szerepelnek, például:

- A szervezet rövid bemutatása: a pályázati anyagban fel kell tüntetni az alap céginformációkat, a szervezeti célokat, küldetést, pénzügyi adatokat és erőforrásokat.
- A támogatásból megvalósuló projekt pontos meghatározása: célok, a projekt által teremtett lehetőségek, szükséges erőforrások, szakismeretek, költségek részletezése.
- A projekt megvalósításának ütemezése és ennek pénzügyi terve.
- A csatolandó mellékletek.

Minél pontosabb, lényegre törő, érhető a kérelem, annál jobban megismerik a pályázót az értékelő bizottság tagjai: előnyt jelent, ha a pályázati dokumentációból a pályázó elhivatottsága és a célorientáltsága is egyértelműen kiderül.

A pályázatnak mindig összhangban kell lennie a felhívásban leírtakkal! Azt, hogy a pályázat keretében tervezett célok megvalósítására reális az esély, pontos adatokkal kell alátámasztani. A pályázónak törekednie kell arra, hogy konkrét problémakört megoldó és eredményeket felmutató programot tervezzen, amelynek a finanszírozása nem haladja meg a pályázati támogatás (és az esetlegesen elvárt önerő) mértékét.

Annak is ki kell derülnie a pályázati anyagból, hogy a pályázó rendelkezik a megvalósításhoz szükséges megfelelő szakmai háttérrel, erőforrásokkal (szakértelem, know-how, létszám), valamint annak is, hogy a támogatás elnyerése esetén hogyan, milyen lépésekkel valósítja meg az elképzelését (ideértve a folyamatos pénzügyi egyensúlyt is).

A pályázati anyagnak külsőségeiben, felépítésében is igényesnek, strukturáltnak, könnyen áttekinthetőnek kell lennie. Ezt segítik

- a címek, címsorok;
- a jól olvasható betűtípus és sorköz használata;
- a megfelelő tagolás;
- a képek, táblázatok, illusztrációk;
- a tartalomjegyzék;
- az oldalszámozás.

A pályázati kérelmeknek – és ez is független a kiírás témájától, az érintett körtől – vannak jellemző hibái, mint például:

Hibás pénzügyi terv

Ez jelenthet konkrét számítási hibákat, vagy a pályázati anyagban szereplő információkkal (finanszírozás, bevételek, kiadások ütemezése, nagyságrendje) való összhang hiányát, esetleg e hibák együttesét is.

Helytelen formázás és megjelenítés

A pályázati anyagoknak megadott formátumuk van, amelyet azért határoztak meg, hogy a befogadó fél minél könnyebben átláthassa a tartalmat. Ha a pályázó eltér ettől, akkor az anyag átláthatatlan lesz, és azt a benyomást keltheti a bírálókban, hogy a pályázó szétszórt és megbízhatatlan.

Hiányzó információk

Tipikus példája ennek az előírt melléletek, azok egy részének hiánya. Sajnos ebben a vonatkozásban nem mindig van mód hiánypótlásra.

Késedelmes benyújtás

Pályázatok esetében a határidő köbevésett: elmulasztása jogvesztő, azaz a pályázatot nem veszik figyelembe.

Kihagyott vagy megválaszolatlan kérdések

A megválaszolatlan kérdés nem ér a kérelem elbírálása során pontszámot. Ide tartozik az is, ha a pályázó nem jól értelmezi, milyen adatokat várnak el tőle. Fontos tehát alaposan tanulmányozni a kiírást, a feltételeket, definíciókat.

KAPOTT TÁMOGATÁSOK SZÁMVITELI ELSZÁMOLÁSA

[A kapott támogatások körébe tartozik a társasági adó terhére kapott támogatás is – mint például a látvány-csapatsportok támogatása, az azt fogadó szervezet szemszögéből vizsgálva – de ezekkel e keretek között nem foglalkozunk.]

A kapott támogatásokat csoportosíthatjuk azok

- formája szerint (pénzben vagy nem pénzben kapott támogatás);
- célja szerint (költség-ráfordítás ellentételezésére vagy fejlesztési célra kapott támogatás);
- elszámolás módja szerint (eredmény javára elszámolandó támogatás, saját tőkébe elszámolandó támogatás);
- támogató személye szerint (adóhatóságtól, jogszabályban nevesített szervezettől; pályázatkiírótól; más vállalkozástól; egyéb jogi személytől – például alapítványtól –, vagy magánszemélytől kapott támogatás).

Nem minősül a számviteli törvény előírása alapján támogatásnak:

- a konkrét megrendelés ellenértéke;
- az utólag kapott engedmények;
- kamatmentes, vagy csökkentett mértékű kamattal kapott kölcsön és hitel;
- a kapott pótbefizetés;
- az ázsíós tőkeemelés;

- a társasági adókedvezmények;
- a társasági adóalap csökkentő tételek stb.

A kapott pénzeszközöket érintően a vállalkozónak vizsgálnia kell, hogy a kapott pénz gazdasági tartalmát tekintve valóban támogatásnak minősül-e, vagy termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékéről van valójában szó. A kapott támogatások esetében a támogatott gazdálkodó a támogatás ellenében közvetlenül terméket nem adhat, szolgáltatást nem nyújthat a támogatónak. Amennyiben a „támogatonak” az átvett pénz ellenében terméket kell átadni, szolgáltatást kell nyújtani, akkor a kapott összeg ellenértéknek minősül, melyet a pénzt kapó gazdálkodónak az értékesítés nettó árbevételeként kell elszámolnia.

Ez akkor is érvényes, ha az összeget szerződés, esetleg jogszabály támogatásként említi, de gazdasági célját elemezve látható, hogy valójában árbevételről van szó. Ilyen eset lehet például a gyógyszerárakban a támogatott gyógyszerek értékesítése esetén az OEP által a vevő (vásárló) helyett fizetett gyógyszer-támogatás.

Az utólagosan kapott engedmény – függetlenül attól, hogy az forgalomhoz vagy fizetési határidőhöz kapcsolódik – a számviteli törvény előírása alapján, elszámolási szempontból ugyancsak nem minősülhet kapott támogatásnak, függetlenül attól, hogy az utólagos engedményt milyen formában kapja a vállalkozó (utólag helyesbítő számlában kapott engedmény, vagy utólag, szerződésen alapuló – konkrét termékhez, szolgáltatásnyújtáshoz közvetve kapcsolódó, nem számlázott – kapott engedmény).

Az is lehetséges, hogy valamely jogszabály a kamatmentes vagy a csökkentett kamatmértékű hitelt, kölcsönt támogatásnak minősíti, de számviteli szempontból ez esetben sem támogatásról beszélünk: ha a kapott kölcsön, hitel kamatmentes vagy kedvezményes kamatozású, akkor az a könyvelő számára csak azt jelenti, hogy ezzel összefüggésben kamatráfordítást nem kell elszámolni, illetve csak csökkentett mértékben.

A gyakorlati életben ritkán fordul elő, hogy a megkapott támogatásból csak egy tárgyi eszközt vásárol meg, hoz létre a támogatott vállalkozás: jellemzően több tárgyi eszköz beszerzését, előállítását fedezi a támogatás címén kapott forrás.

A támogató az egy összegben folyósított támogatáshoz nem kapcsolja hozzá annak felosztását, azaz azt, hogy a projekt keretében beszerzett, megvalósított eszközöket külön-külön milyen összegű támogatás illeti meg.

Ilyen esetben a támogatás egyedi hozzárendelését az adott eszközökhöz, a támogatottnak kell elvégeznie. Erre azért van szükség, mert az egyes tárgyi eszközöknek eltérő lehet a használati ideje, így a terv szerinti értékcsökkenése, eltérő időben kerülhetnek ki a könyvekből. Viszont a támogatottnak tudnia kell, hogy a halasztott bevételekből az adott eszközökhöz kapcsolódóan elszámolt költségre, ráfordításra mennyit kell az adott üzleti évben feloldania.

Jellemzően, a kapott támogatás összegét az eszköz bekerülési értéke arányában határozzák meg, ezért, ha több tárgyi eszköz valósul meg a támogatott beruházás során, akkor az egyes tárgyi eszközök bekerülési értéke arányában célszerű hozzárendelni a támogatást az egyes eszközökhöz.

A gyakorlatban sokszor okoz gondot az ingatlanvásárláshoz kapcsolódóan kapott támogatás időbeli elhatárolása, ha az ingatlanvásárlásnál az ingatlan vételárát az adásvételi szerződésben nem bontották meg telekre és épületre. A számviteli elszámoláshoz azonban szükség van erre a megbontásra általában is – az épületre elszámolható értékcsökkenési leírás, míg a telekre nem –, de a támogatás könyvelése miatt is. Hiszen a kapott fejlesztési támogatás bekerülési érték arányosan az épületet és a telket is szolgálja. Ezért a kapott fejlesztési támogatást meg kell osztani a telek és az épület között.

Mivel a számviteli törvény előírása szerint a telek után nem lehet értékcsökkenési leírást elszámolni, felmerül, hogy a kapott fejlesztési támogatás telekre jutó részét esetleg nem lehet elhatárolni, mivel a telek bekerülési értéke nem válik költséggé.

Noha a telekhez kapcsolódóan terv szerinti értékcsökkenési leírásként költség valóban nem merülhet fel, de ettől függetlenül, annak bekerülési értéke egyszerű veszteségként megjelenik (például akkor, ha az ingatlant értékesítik). Ezért a telekre jutó támogatást is időbeli elhatárolás alá kell vonni, amit azonban csak akkor kell feloldani, amikor a telek valamilyen jogcímen kikerül a könyvekből.

Példa: egy összegben kapott fejlesztési támogatás megosztása

A vállalkozás 100 millió Ft fejlesztési támogatás kapott. Az ebből (és saját forrásokból) finanszírozott beruházás keretében 4 db tárgyi eszközt vásároltak. Az egyes tárgyi eszközök bekerülési értéke az alábbi:

1. számú tárgyi eszköz:	120 millió Ft
2. számú tárgyi eszköz:	80 millió Ft
3. számú tárgyi eszköz:	60 millió Ft
4. számú tárgyi eszköz:	140 millió Ft
Összesen:	400 millió Ft.

Hogyan kell meghatározni, hogy az egyes tárgyi eszközökhöz mennyi fejlesztési támogatást kell hozzárendelni?

Első lépésként a beruházási projekt támogatási arányszámát kell meghatározni. A projekt összes bekerülési értéke 400 millió Ft, melyhez 100 millió Ft támogatást kapott a cég, így a támogatási arány $[(100 \text{ millió Ft} / 400 \text{ millió Ft}) \times 100] = 25\%$.

Az egyes tárgyi eszközökhöz tehát a bekerülési értékük arányában 25%-os támogatást kell hozzárendelni:

1. számú tárgyi eszköz:	$120 \text{ millió Ft} \times 25\% =$	30 millió Ft
2. számú tárgyi eszköz:	$80 \text{ millió Ft} \times 25\% =$	20 millió Ft
3. számú tárgyi eszköz:	$60 \text{ millió Ft} \times 25\% =$	15 millió Ft
4. számú tárgyi eszköz:	$140 \text{ millió Ft} \times 25\% =$	35 millió Ft
Összesen:		100 millió Ft.

A pályázat keretében kapott fejlesztési támogatásokra vonatkozóan általános előírás, hogy a támogatott eszközöket elkülönítetten kell nyilvántartani. Így a főkönyvi könyvelésben és a tárgyi eszköz analitikában is pályázonként külön-külön kell a tárgyi eszközöket és az immateriális javakat kimutatni: például azzal a módszerrel, hogy a pályázat számát az eszköz elnevezésében szerepeltetik.

Az analitikus nyilvántartásokhoz is indokolt hozzárendelni, hogy adott eszközhöz mennyi fejlesztési támogatást kapott a vállalkozás, mivel az analitikus nyilvántartásokból derül ki, hogy adott eszközhöz kapcsolódóan mennyi költség, ráfordítás merül fel adott üzleti évben (például mennyi az adott tárgyi eszköz évente elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenése).

A kapott támogatások **vegyes finanszírozásúak** is lehetnek, így előfordulhat, hogy a támogatást fejlesztésre, illetve költségráfordításra is kapják/igénylik.

Ilyen esetekben külön-külön kell a számviteli elszámolás szempontjából elbírálni, hogy melyik része a fejlesztésre kapott és melyik része a költségráfordításra kapott támogatás.

Ilyen vegyes finanszírozású támogatás például a mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozásoknak borszőlő telepítésére adott támogatás. A támogatás egyrészt az új szőlőültetvény telepítését támogatja – ami fejlesztési támogatásnak minősül, mert a szőlőültetvény tárgyi eszköz –, másrészt az új ültetvény termőre fordulásaig kevesebb árbevételre számíthat a vállalkozás, melyre szintén kap támogatást.

Míg előbbihez kapcsolódik időbeli elhatárolás, az utóbbit jövedelempótló támogatásként az igénylés alapján – figyelembe véve a mérlegkészítés időpontját – egyéb bevételként el kell számolni (itt időbeli elhatárolásról nem lehet szó).

A nem pénzben kapott támogatások

E körbe tartoznak:

- az elengedett kötelezettségek, ha azok eszközökhöz kapcsolódnak,
- harmadik személy által ellentételezés nélkül átvállalt kötelezettségek, ha azok eszközökhöz kapcsolódnak,
- térítés nélkül (ingyen) kapott eszközök, valamint
- a térítés nélkül (ingyen) kapott szolgáltatások.

A számviteli törvény 45. § (1) bekezdés *b)*–*c)* pontjainak előírása szerint passzív időbeli elhatárolások között halasztott bevételként kell kimutatni a bevételként elszámolt térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, továbbá az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközök piaci – illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti – értékét.

A halasztott bevétel feloldásáról a számviteli törvény 45. § (2) bekezdése rendelkezik, mely szerint a térítés nélkül átvett eszközönként kimutatott halasztott bevételt az elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettséghez kapcsolódó eszköz, illetve a térítés nélkül átvett eszköz (az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközöket is beleértve) 47–51. § szerint meghatározott bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségként, illetve ráfordításként történő elszámolásakor kell megszüntetni.

Az elengedett kötelezettség összegét; a fejlesztési célra – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett támogatás, véglegesen átvett pénzeszközök összegét; a térítés nélkül átvett eszköz értékét; a harmadik személy által ellentételezés nélkül átvállalt tartozás összegét pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, vagy részesedésekből származó bevételként, illetve befektetett pénzügyi eszközökből származó bevételként kell elszámolni, attól függően, hogy az azok mögött álló eszközhöz milyen módon jutott a vállalkozó:

A **pénzügyi műveletek egyéb bevételeként** kell elszámolni, de halasztott bevételként időbelileg el kell határolni:

- az elengedett kötelezettség összegét akkor, ha az részesedésnek vagy értékpapírnak nem minősülő beszerzett eszközhöz kapcsolódik, legfeljebb az elengedett kötelezettséghez kapcsolódóan beszerzett eszköz könyv szerinti értékének összegéig;
- fejlesztési célra – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett támogatás, véglegesen átvett pénzeszközök összegét;
- a térítés nélkül – visszaadási kötelezettség nélkül – átvett, az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt, részesedésnek vagy értékpapírnak

nem minősülő eszközök piaci – illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti – értékét;

- a tartozásátvállalás során harmadik személy által – ellentételezés nélkül – átvállalt kötelezettség szerződés (megállapodás) szerinti összegét, ha az részesedésnek vagy értékpapírnak nem minősülő beszerzett eszközhöz kapcsolódik, legfeljebb az átvállalt kötelezettséghez kapcsolódóan beszerzett eszköz könyv szerinti értékének összegéig.

A fentiekben felsorolt tételeket **részesedésekből származó bevételként** kell elszámolni, de halasztott bevételként időbelileg el kell határolni, ha azok a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott részesedéshez kapcsolódnak. A halasztott bevételt a kapcsolódó ráfordítás felmerülésekor – azzal arányosan – kell elszámolni részesedésekből származó bevételként.

Abban az esetben viszont, ha a felsoroltak a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott értékpapírhoz, kölcsönhöz kapcsolódnak, akkor azokat **befektetett pénzügyi eszközökből** (értékpapírok, kölcsönök) **származó bevételként** kell elszámolni, de halasztott bevételként időbelileg el kell határolni. A halasztott bevételt a kapcsolódó ráfordítás felmerülésekor, vagy kölcsön esetén annak megszűnésekor (visszafizetésekor vagy kivezetésekor) – azzal arányosan – kell elszámolni befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírok, kölcsönök) származó bevételként.

Fejlesztéshez kapott – tőketartalékként elszámolt – támogatás

A fejlesztési támogatások egy szűk körét néhány jogszabály rendelkezése szerint nem az egyéb bevételek között, hanem ettől eltérően a tőketartalékba kell elszámolni a pénzügyi rendezéssel egyidejűleg, az Szt. 36. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján. Amennyiben a támogatás folyósítását feltételekhez kötik, akkor a tőketartalékba elszámolt támogatás összegét az Szt. 38. § (2) bekezdés *d*) pontja szerint át kell vezetni a lekötött tartalékba.

Amennyiben a támogatást – a támogatási feltételek meghíúsulása miatt – részben vagy egészben vissza kell fizetni, úgy a tőketartalékba elszámolt, és onnan a lekötött tartalékba átvezetett támogatás visszafizetendő részét (vagy egészét) vissza kell vezetni a tőketartalékba, majd a tőketartalék csökkenéseként kell elszámolni a visszafizetés pénzügyi rendezésével egyidejűleg az Szt. 36. § (2) bekezdésének e) pontja alapján.

Kapott támogatás elszámolása, pénzügyi rendezés mérlegkészítésig

Amennyiben az üzleti évben felmerült költségekhez és ráfordításokhoz kapcsolódó támogatási bevételekkel való elszámolás és a pénzügyi rendezés még az adott évben megtörténik, úgy a támogatás összegének egyéb bevételként történő elszámolására legkésőbb a pénzügyi rendezés időpontjában van lehetőség, mind a költségek (ráfordítások) ellentételezésre kapott támogatások, mind pedig a fejlesztési célú támogatások esetében.

A számviteli törvény rendelkezései szerint a fejlesztési célra kapott támogatási bevételeket a minden esetben halasztott bevételként kell időbelileg elhatárolni, majd a kapcsolódó költség, illetve ráfordítás felmerülésének ellentételezéseként feloldani.

Az is előfordul, hogy az üzleti évben felmerült költségekhez és ráfordításokhoz kapcsolódó támogatási bevételekkel még az üzleti évben elszámol a támogatott, a pénzügyi rendezésre viszont csak később, a fordulónap és a számviteli politika szerinti mérlegkészítés időpontja közötti időszakban kerül sor.

Ez esetben a támogatottnak a támogató szervvel szemben fordulónapra vonatkozóan követelése keletkezik, a bevétel elszámolására pedig az egyéb követelésekkel szemben van lehetőség mind a költségek, ráfordítások fedezetére, mind a fejlesztési célra kapott támogatás esetében.

Ugyanez a helyzet a költségek ellentételezésére kapott támogatás esetében akkor is, ha nem csak a pénzügyi rendezés, de az elszámolás is egy, a fordulónap és mérlegkészítés közötti időpontban történik meg.

Kapott támogatások elszámolása mérlegkészítés előtt, pénzügyi rendezés ezt követően

Az sem ritka eset, hogy a támogatóval való elszámolás mérlegkészítésig megtörténik, azonban a támogatási összeg csak egy mérlegkészítés utáni időpontban érkezik meg a kedvezményezetthez. Ilyenkor a

- költségek (ráfordítások) ellentételezésére kapott támogatás esetében a követeléssel szemben kell előírni a bevételt;
- fejlesztési célú támogatás esetében nem lehet bevételt elszámolni, erre már csak a következő üzleti évben lesz lehetőség, függetlenül attól, hogy adott esetben a támogatott eszköz üzembe helyezése már az üzleti évben megtörtént, és ehhez kapcsolódóan költsége (ráfordítása) is felmerült a támogatott vállalkozónak.

Kapott támogatások elszámolása és pénzügyi rendezés mérlegkészítés után

Amennyiben sem a támogató szervvel való elszámolás, sem pedig a pénzügyi rendezés nem történik meg a mérlegkészítés időpontjáig, attól függően, hogy a kedvezményezett bizonyítani tudja-e, hogy teljesíti a feltételeket és valószínűsíthető-e, hogy megkapja a támogatást, lehetősége van a költségek (ráfordítások) ellentételezésére kapott támogatási összeg bevételként való elszámolására az alábbiak szerint:

- Ha a kedvezményezett tudja bizonyítani, hogy teljesíti a feltételeket és valószínűsíthető, hogy a támogatást megkapja, úgy az üzleti évben felmerült költségek és ráfordítások ellentételezésére kapott támogatást aktív időbeli elhatárolásokkal szemben bevételként elszámolhatja.
- Ha nem tudja teljesíteni a feltételeket vagy nem valószínűsíthető, hogy a támogatást megkapja, úgy nincs mód a bevétel elszámolására.

Táblázatban is összefoglalva, rendszerezve a fentebb részletezetteket:

	Költség (ráfordítás) ellentételezésére kapott támogatás	Fejlesztési célú támogatás
Elszámolás és pénzügyi rendezés év közben	igen, bevétel	igen, bevétel
Elszámolás év közben vagy mérlegkészítésig, pénzügyi rendezés mérlegkészítésig	igen, bevétel (követeléssel szemben!)	igen, bevétel (követeléssel szemben!)
Elszámolás és pénzügyi rendezés mérlegkészítés után; a feltételek teljesítése bizonyítható és a támogatás folyósítása valószínűsíthető	igen, bevétel (aktív elhatárolással szemben!)	nem bevétel
Elszámolás és pénzügyi rendezés mérlegkészítés után; a feltételek teljesítése nem bizonyítható és/vagy a támogatás folyósítása nem valószínűsíthető	nem bevétel	nem bevétel

TÁMOGATÁSOK A KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETBEN

Az alábbiak szerinti adatokat csak az éves beszámolót készítő vállalkozásoknál kötelező a kiegészítő mellékletben bemutatni (az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozásoknak nem előírt adattartalom, de általában célszerű ezeket közölniük).

A számviteli törvény 90. § (1) bekezdés *d*) pontja előírja, hogy a kiegészítő mellékletnek tartalmaznia kell a halasztott bevételek jelentősebb összegeit (a kapott támogatások időbelileg elhatárolt összege itt szerepelhet a mérlegben).

A számviteli törvény 93. § (2)–(3) bekezdéseiben foglaltak alapján a kapott támogatásokkal kapcsolatosan az alábbi adatokat kell bemutatni:

Exporttámogatás esetén a támogatott exportárbevételhez kapcsolódó közvetlen költségek (közvetlenül elszámolt költségek, az eladott áruk beszerzési értéke) összegét.

A támogatási program keretében végleges jelleggel kapott, folyósított, illetve elszámolt összegeket támogatásonként, a kapott összeg, annak felhasználása (jogcímenként és évenként), a rendelkezésre álló összeg megbontásában.

(Támogatási program alatt a központi, az önkormányzati és/vagy nemzetközi forrásból, illetve más gazdálkodótól kapott, a tevékenység fenntartását, fejlesztését célzó támogatást, juttatást kell érteni.)

Külön kell szerepeltetni a kiegészítő mellékletben a támogatási program keretében kapott visszatérítendő (kötelezettségként kimutatott) támogatásra vonatkozó, fentiekben említett adatokat.

Ha jogszabály erről külön rendelkezik, további információkat kell a kiegészítő mellékletben közölni annak érdekében, hogy a támogatások felhasználásának és az államháztartás alrendszereihez tartozó vagyon használatának nyilvánossága biztosított és ellenőrizhető legyen.

TÁMOGATÁSOK A GYAKORLATBAN

A támogatás több mint az abból megvalósult beruházás értéke¹

Egy kft. de minimis támogatásban részesült az önkormányzattól 8 millió forint összegben, a társaság telephelyének biztonságosabb megközelítéséhez kapcsolódóan. A beruházás megvalósult. A megvalósult beruházás bekerülési értéke a kft.-nél mindössze 1 millió forint, mert a beruházási költségek egy részét az állam átvállalta, tekintettel arra, hogy közútépítés is történt a beruházás során. Fentieket hogyan kell könyvelnie a cégnek?

A támogatás célja – a telephely biztonságosabb megközelítése –, és ebből következően a támogatásnak része volt a közútépítés is. Abban az esetben, ha a közútépítés a társaság megrendelésére valósult meg, a kivitelező a kft. felé számlázott, akkor a közműépítés költségeit a kft.-nél beruházásként kellett (volna) könyvelni.

¹ A jelen keretek között bemutatott esettanulmányok a szerző tanácsadói gyakorlatából erednek, illetve szakmai portálokon közzétett, számviteli szakemberek által feltett kérdések és az azokra adott szakértői válaszok aktualizált és adatvédelmi szempontok figyelembevételével átdolgozott változatai.

A beruházás befejezésekor, és a közút kezelőjének történő átadásakor a közútberuházás bekerülési értékét a térítés nélküli átadás szabályai szerint kell kivezetni, ezzel egyidejűleg csökkentve a támogatás 8 millió forintos összegét is.

Ha a közutat a közút kezelője építette meg, akkor az ennek finanszírozásához szükséges támogatást végleges pénzeszközátadásként kell a könyvekből kivezetni.

Ha a cégnél megvalósult beruházás és a közútberuházás együttes értéke kevesebb, mint a kapott támogatás, akkor a különbözettel külön is el kell számolni a támogatóval.

(Ha több lenne, a különbözet a kft. eredményét terheli.)

Támogatásból tőkeemelés?

Egy pécsi vállalkozó (pályázó) állami támogatást nyert eszközbeszerzésre. A tényleges beszerzést teljes egészében e vállalkozás külföldi leányvállalata (partnervállalkozás) valósította meg, ott vannak az új munkahelyek is. A pályázó a támogatás összegét tőkeemeléssel, vagy tőkeemeléssel és ázsziós tőkeemeléssel köteles kihelyezni a partnervállalkozáshoz. A támogatás révén a pályázó magyarországi vállalatnak Magyarországon árbevétele keletkezik, a költségek viszont a külföldi partnervállalkozásnál merülnek fel.

Mit jelentenek mindezek a pécsi vállalkozás könyvviteli feladataira nézve?

Abban az esetben, ha a pécsi társaság az állami támogatást eszközbeszerzésre kapta, akkor azt csak eszközbeszerzésre használhatja fel. Annak nincs akadálya, hogy ezeket a külföldi leányvállalat szerezzé be, de a beszerzést a magyar pályázó könyveiben kell elsődlegesen beruházásként kimutatni.

Ha a támogatási szerződésben a támogató hozzájárult, hogy az állami támogatásból beszerzett eszközt a magyar pályázó a külföldi leányvállalat részére átadja térítés ellenében vagy térítés nélkül, akkor ezt az átadást a magyar pályázó megteheti számlázással, vagy a térítés nélküli átadás szabályainak az alkalmazásával (egyéb ráfordításként történő elszámolással).

Ez esetben a kapott fejlesztési támogatás időbelileg elhatárolt összegét a térítés nélküli átadással egyidejűleg meg kell szüntetni. Az egyéb bevételként így elszámolt összeg ellentételezi a térítés nélkül átadott eszköz egyéb ráfordításként elszámolt összegét.

Akkor viszont, ha a támogatási szerződés nem tartalmazza a támogató hozzájárulását ahhoz, hogy a magyar pályázó a támogatásból beszerzett eszközt a külföldi leányvállalatnak átadja, akkor az előbbiek szerinti térítés nélküli átadásra nem kerülhet sor: a támogatásból beszerzett eszköznek a magyar pályázó könyveiben kell maradnia. (Esetleg a szokásos piaci értéken a külföldi leányvállalatnak bérbe adhatja azokat a magyarországi cég.)

Az eszközbeszerzésre adott pénzeszközzel nem lehet a leányvállalatnál tőkét emelni, árszíóval sem. Csak olyan támogatással történhet a leányvállalatnál tőkeemelés, lényegében csak jegyzett tőke formájában, amikor a támogató a támogatási szerződés szerint a támogatást kifejezetten a tőkeemelésre biztosította, és a tulajdonjogszerzést nem kötötte ki.

Ha az eszközt a külföldi leányvállalat szerezte be (de ennek lehetőségét a támogatási szerződés egyértelműen kizárta), akkor a támogatásként kapott bevételt vissza kell fizetnie a pécsi vállalkozásnak. A visszafizetett támogatás egyéb ráfordításként elszámolt összege ellentételezi a támogatás egyéb bevételként, majd elhatárolt, a visszafizetéskor pedig megszüntetett összegét.

Támogatási előleg elszámolása, visszafizetése

Egy társaság költségei és ráfordítások ellentételezésére 2021-ben támogatási előleget kapott. A támogatás elszámolása és benyújtása 2022-ben a mérlegkészítés előtt megtörtént.

A cég a támogatás összegét időbeli elhatárolásként az egyéb bevételekkel szemben a 2021. évi beszámolóban elszámolta, az Szt. 33. §-a (7) bekezdése alapján.

A támogatás elfogadásáról a határozat a beszámoló letétbe helyezése után érkezett meg, ebben visszafizetési kötelezettség mellett adott támogatás szerepel.

A visszafizetendő támogatás összegét egyéb ráfordításként a visszafizetés tárgyévben (2022. év) vagy önellenőrzéssel (háromszlopos beszámoló) kell könyvelnie a társaságnak?

A helyzet megítélésében a támogatási kérelemből kell kiindulnunk, melynek meg kellett előznie a folyósított előleget, és amelyben annak is szerepelnie kellett, hogy a támogatást a 2021. évi költségek és ráfordítások ellentételezésére kérik, és azt is, hogy végleges támogatásként vagy visszafizetendő támogatásként kéri a társaság. Továbbá, a támogató visszaigazolásában szerepelni kellett annak is, hogy a támogatást végleges jelleggel folyósítják, vagy azt vissza kell fizetni.

Az Szt. 33. §-a (7) bekezdése szerinti lehetőséggel csak akkor élhetett (volna) a társaság, ha a támogatási előleget a támogatási kérelmük és a támogató visszaigazolása alapján a 2021. évi költségek és ráfordítások ellentételezésére kérték végleges támogatásként, és ennek megfelelően igazolta vissza a támogató kérelmük alapján.

Ha az előzőek szerinti dokumentumok hiányoznak, vagy megvannak, de hiányosak, nem tartalmazzák, hogy mely év költségeinek és ráfordításainak ellentételezésére kérték a támogatást, és azt, hogy visszafizetési kötelezettség nélkül kérték, akkor a társaság a 2021. évi beszámoló készítése során, nem mutathatott volna ki az időbeli elhatárolásokkal szemben egyéb bevételt.

Ennek a kijavítása 2022-ben csak a 2021. év önellenőrzésével történhet meg. Háromszlopos mérleget és eredménykimutatást akkor kell készíteni, ha az egyéb bevételként történő elszámolásból adódó hiba az Szt. 3. §-a (3) bekezdésének 3. pontja szerint jelentős összegű hiba.

Ha volt támogatási kérelem, a támogató a 2021. évre vonatkozó támogatást végleges jelleggel igazolta vissza, de – bármilyen okból – a támogatásra vonatkozó elszámolás benyújtásának elfogadásakor a támogatás korábbi feltételeit megváltoztatta, és így utólag a támogatási előleget visszafizetendő támogatássá minősítette, akkor a visszafizetendő összeget a vállalkozásnak az egyéb ráfordítások között kell elszámolnia 2022-ben.

Gépbeszerezésre kapott vissza nem térítendő támogatás visszafizetése

Egy kft. gépek beszerzésére vissza nem térítendő támogatást kapott. A pályázatot 2021 novemberében a társaság lezárta, az ezzel kapcsolatos elszámolásukat a kiíró jóváhagyta.

A támogatás összegét a cég egyéb bevételként elszámolta, halasztott bevételként elhatárolta. A 2021. év zárásakor a támogatási intenzitásnak megfelelő amortizációsarányos részt egyéb bevételként számolták el.

A 2022-ben kezdődő törvényességi vizsgálat viszont azt állapította meg, hogy a támogatás igénybevétele/felhasználása nem volt szabályos, a támogatást várhatóan vissza kell fizetnie a társaságnak. Ez esetben hogyan kell könyvelni a visszafizetett támogatáshoz kapcsolódó gazdasági eseményeket?

Amennyiben a fentiek szerint járt el a társaság, és a szóban forgó támogatást a 2021. évi számviteli beszámoló mérlegkészítési időpontjáig a társaság megkapta, a fejlesztési támogatás visszafizetését az Szt. 81. §-a (2) bekezdésének o) pontja alapján az egyéb ráfordítások között kell elszámolniuk:

T 8649. Visszafizetett fejlesztési célra kapott támogatás	K 479. Különféle egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
T 479. Különféle egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	K 384. Elszámolási betétszámla

A halasztott bevétel még elhatárolt összegét fel kell oldani, legfeljebb a visszafizetendő, illetve a még elhatárolt összegben (amelyik a kisebb):

T 4832. Sajátos egyéb bevételek elhatárolása	K 9646. Véglegesen fejlesztési célra kapott támogatás, átvett pénzeszközök
--	--

A 2021. évben a halasztott bevételből visszavezetett összeget sem a számvitelben, sem a társasági adóbevallásban nem kell helyesbíteni, a példaként hozott esetben vázolt körülmények mellett.

Ha a törvényességi vizsgálat jogszabályellenes, és ezért jogosulatlan vissza nem térítendő támogatásigénylést állapítana meg, akkor viszont a 2021-ben az amortizáció fedezetére elszámolt támogatást önellenőrzés keretében korrigálni kell. Ez viszont már érinti a számviteli elszámolás mellett a társasági adó alapját is.

Fejlesztésre kapott támogatás vagy tőketartalék

Egy gazdasági társaság a VP3-4.2.1-4.2.2-2-21. Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése keretében támogatást nyert 2020-ban. A támogatás az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) szabályai alapján nyújtott támogatás. A beruházási célú támogatást kettős könyvvezetésre kötelezett esetén a tőketartalékba kell helyezni, majd azt a fenntartási időszak végéig a lekötött tartalékban kell kimutatni?

Az Szt. 36. § (1) bekezdésének *f*) pontja szerint a tőketartalék növekedéseként kell kimutatni a jogszabály alapján tőketartalékba helyezett összeget. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha maga a jogszabály tartalmazza a konkrét beruházási célú támogatás számát, megnevezését, főbb jelölő adatait, illetve, ha legalább a támogatói okirat tartalmazza annak a jogszabálynak a nevét és a számát, a tőketartalékba helyezésről rendelkező paragrafusát, amely alapján az adott támogatást a tőketartalékba kell helyezni.

Amennyiben a támogatói okirat tartalmazza az 55/2019. (XII. 10.) AM rendelet 1. § (1) bekezdésének *a*) pontjára vonatkozó konkrét utalást – „az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában a 2014–2020 programozási időszakban igénybe vett beruházási célú támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba kell helyezni, majd azt a fenntartási időszak végéig lekötött tartalékban kell kimutatni” –, akkor ennek megfelelően, a támogatást tőketartalékba kell helyezni.

Ellenkező esetben (a szóban forgó konkrét utasítás hiányában) a kapott támogatás nem helyezhető a tőketartalékba, azt fejlesztési célra kapott – vissza nem fizetendő

– támogatásként kell a megkapott összegben könyvelni (-), majd időbelileg el kell határolni.

T 384. Elszámolási betétszámla	K 9646. Véglegesen fejlesztési célra kapott támogatás, átvett pénzeszközök
T 9646. Véglegesen fejlesztési célra kapott támogatás, átvett pénzeszközök	K 4832. Sajátos egyéb bevételek elhatárolása

Az időbeli elhatárolást a fejlesztés során megvalósult eszköz(ök) bekerülési értékének, illetve bekerülési értéke arányos részének költségkénti, ráfordításkénti elszámolásakor kell megszüntetni.

TÁMOGATÁSOK A SZEMÉLYI JÖVEDELEMDÓZÁSBAN

Egyéni vállalkozó támogatásának elszámolása

Az egyéni vállalkozó által kapott támogatás elszámolási módját meghatározza a támogatás fajtája és a vállalkozás adózási módja. Ha a vállalkozó nem kisadózó (katás), akkor a támogatást a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) szabályai szerint kell elszámolnia.

A személyi jövedelemadórendszerben támogatásnak tekintjük mindazon, más személy által juttatott vagyoni értéket, melyet a vállalkozás nem valamely szolgáltatásteljesítés vagy termékértékesítés ellenértékéért kap meg, hanem a vállalkozás működésének elősegítése (például költségek fedezetére) vagy valamely beruházás ellentételezése céljával.

Az Szja tv. 49/. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az egyéni vállalkozó jogszabály vagy államközi megállapodás alapján a tevékenységhez nyújtott vissza nem térítendő támogatást kap, akkor annak elszámolására és nyilvántartására az önálló tevékenységet folytató magánszemélyre vonatkozó szabályokat kell alkalmaznia.

Ennek megfelelően, figyelembe kell vennie a vállalkozónak az adótörvény 19. §-ban előírtakat:

- A támogatásnak az a része minősül az adóévben megszerzett bevételnek, amely egyenlő a támogatás felhasználásával teljesített kiadás alapján az adóévben e törvény rendelkezései szerint elszámolt költség(ek) – ideértve az értékcsökkenési leírást is – összegével. Ha a támogatás a folyósítása alapjául szolgáló jogszabály, illetve nemzetközi szerződés rendelkezése alapján e törvény szerint költségnek nem számító kiadás fedezetére (is) felhasználható, akkor a támogatásból az adóévben teljesített ilyen kiadásnak megfelelő részt is az adóévben megszerzett bevételnek kell tekinteni.
- Ha a vállalkozónak a támogatást egészben, vagy részben vissza kell fizetnie, akkor a visszafizetett összeg nem minősül megszerzett bevételnek, de a visszafizetés miatt késedelmi kamat, késedelmi pótlék vagy más hasonló jogkövetkezmény címén teljesített kiadását sem számolhatja el költségként. A visszafizetett összegnek bevételként már elszámolt összegét érintően, a már beadott adóbevallását az önellenőrzésre irányadó rendelkezéseket alkalmazva helyesbítheti az egyéni vállalkozó.
- Amennyiben az egyéni vállalkozó a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra előre folyósított támogatás összegét annak jogszabályban meghatározott célja szerint a megadott határidőig nem használta fel, a támogatás fel nem használt része annak az évnek az utolsó napján minősül bevételnek, amikor a felhasználásra jogszabály szerint nyitva álló határidő lejár, ilyen határidő hiányában a folyósítás évét követő negyedik adóév utolsó napján.

Fentiekkel összhangban, az Sza tv. 10. számú (Az egyéni vállalkozó bevételeinek elszámolásáról szóló) mellékletének 5. pontja az egyéni vállalkozó „jellemzően előforduló bevételei” között említi a vállalkozó által felvett támogatást.

Ha a támogatást az Sza tv. szerinti átalányadózást választó egyéni vállalkozó kapja, akkor a jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított támogatás összege az ezen adózási mód választására jogosító bevételi értékhatárokat megemeli, de a költségek fedezetére, fejlesztési célra folyósított támogatás összege nem számít vállalkozói bevételnek. Az utóbbi támogatásokkal összefüggő adókötelezettségeket az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályok szerint kell teljesítenie az átalányadózó vállalkozónak.

A támogatásoknak alapvetően két csoportját különbözteti meg a törvény: költségek fedezetére vagy fejlesztési célból kapott támogatásokat, és azokat a támogatásokat, melyek nem tartoznak az előbbi kategóriába.

A **költségek fedezeteként vagy fejlesztési célból** kapott támogatások

- a jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított támogatás, amit a magánszemély kizárólag a ténylegesen felmerült és igazolt kiadásainak a folyósítóval történő elszámolási kötelezettsége mellett vagy a tevékenység megvalósulásának ellenőrzését követően kap meg, továbbá
- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból társfinanszírozott, a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához, gazdaságalapításához, valamint
- a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztéséhez nyújtandó támogatás, például a fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása és az álláskereső vállalkozóvá válásának támogatása.

Az egyéni vállalkozóknak nem szabad megfélelkezniük az Szja tv. 10. § (2) bekezdésében előírtakról sem: ha a magánszemély jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján támogatást kap, ezzel összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a jogszabály, illetve a nemzetközi szerződés rendelkezéseinek figyelembevételével teljesíti. A magánszemély köteles olyan elkülönített nyilvántartást vezetni, amelynek alapján a támogatás felhasználása és a felhasználás jogszerűsége ellenőrizhető.

A kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény (Kata tv.) hatálya alatt adózó egyéni vállalkozónak a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatást nem kell a „kisadózói bevételei” között figyelembe vennie, és magánszemélyként (önálló tevékenység bevételei) között sem kell elszámolnia. Az egyéb – azaz a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatások körébe nem sorolható – támogatások viszont részei a kisadózó bevételének, és ezeket a jóváírásuk napján kell elszámolnia (Kata tv. 2. § 4-5. pontok).

ÖSTERMELŐK TÁMOGATÁSA

Az Szja tv. 7. § (3) bekezdése alapján nem kell bevételként figyelembe venni a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységével összefüggésben kapott támogatásának összegét. Lényeges, hogy az őstermelők e támogatásait sem a bevételi értékhatár, sem a jövedelem számításakor nem kell figyelembe venni.

Az Szja tv. általános jelleggel fogalmaz a támogatásokat érintően, ezért ebbe a körbe bele kell érteni mindenféle típusú támogatást, amelyet az őstermelő a mezőgazdasági őstermelői tevékenységével összefüggésben kap.

Nem minősül bevételnek például

- a terület- vagy állatállomány alapján járó támogatás,
- a mezőgazdasági tevékenység költségeinek fedezetére vagy fejlesztési célra kapott támogatás, illetve
- a kárenyhítő juttatás sem.

Fontos azonban figyelembe venni az Szja tv. 4. § (5) bekezdését is, mely szerint, ha a jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján folyósított vissza nem térítendő támogatást e törvény rendelkezése alapján a jövedelem kiszámításánál nem kell bevételként figyelembe venni, akkor a támogatás felhasználásával a jogszabály, illetve a nemzetközi szerződés rendelkezéseivel összhangban teljesített kiadás alapján nem számolható el költség (értékcsökkenési leírás sem).

Ha a támogatás csak részben nyújt fedezetet a kiadásra, e rendelkezést csak a kiadásnak a támogatásból fedezett részére vonatkozóan kell alkalmazni.

Továbbá, az őstermelőkre is érvényes – az adótörvénynek az egyéni vállalkozókkal kapcsolatban már hivatkozott – 10. § (2) bekezdése, mely szerint, ha a magánszemély jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján támogatást kap, ezzel összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a jogszabály, illetve a nemzetközi szerződés rendelkezéseinek figyelembevételével teljesíti. A magánszemély köteles olyan elkülönített nyilvántartást vezetni, amelynek alapján a támogatás felhasználása és a felhasználás jogszerűsége ellenőrizhető.

A támogatások könyvelésével kapcsolatban nézzük, mikor és hogyan kell elszámolnia az őstermelőnek a MÁK által folyósított mezőgazdasági támogatásokat, a NAV üzemanyag támogatást, illetve a kapott öntözési pályázati támogatást a pénztárkönyv melyik rovatában kell feltüntetni, mint bevételt!

A pénztárkönyv adóalapot nem érintő bevételek oszlopában kell szerepeltetnie az őstermelőnek a támogatásokat. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) hatályos – és az előzőekben már említett – előírásai szerint nem kell bevételként figyelembe venni a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységével összefüggésben kapott támogatás összegét.

A gyakorlatban sokszor felmerül a kérdés az őstermelők részéről, hogy mely támogatásokra alkalmazható a szabály.

Az Szja tv. általános jelleggel fogalmaz, így ebbe a körbe bele kell érteni mindenféle típusú támogatást, amelyet az őstermelő a mezőgazdasági őstermelői tevékenységével összefüggésben kap. Így nem minősül bevételnek – például – a terület – vagy állattalomány alapján járó támogatás, a mezőgazdasági tevékenység költségeinek fedezetére vagy fejlesztési célra kapott támogatás, és a példaként hozott, a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedékiadó-visszatérítés, illetve a kárenyhítő juttatás sem.

Viszont mind a könyvelés, mind a jövedelem megállapítása, figyelembe kell venni, hogy

- Ha a jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján folyósított vissza nem térítendő támogatást e törvény rendelkezése alapján a jövedelem kiszámításánál nem kell bevételként figyelembe venni, akkor a támogatás felhasználásával a jogszabály, illetve a nemzetközi szerződés rendelkezéseivel összhangban teljesített kiadás alapján nem számolható el költség (értékcsökkenési leírás sem). Ha a támogatás csak részben nyújt fedezetet a kiadásra, e rendelkezést csak a kiadásnak a támogatásból fedezett részére vonatkozóan kell alkalmazni.
- Ha a magánszemély (ideértve az őstermelőt) jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján támogatást kap, ezzel összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a jogszabály, illetve a nemzetközi szerződés rendelkezései-

nek figyelembevételével teljesíti. A magánszemély köteles olyan elkülönített nyilvántartást vezetni, amelynek alapján a támogatás felhasználása és a felhasználás jogszerűsége ellenőrizhető. A támogatás előbb említett szempontok szerinti nyilvántartása abban az esetben is kötelezettsége az östermelőnek, ha egyébként adóalapjának megállapításában a támogatásból fedezett kiadásai nem játszanak szerepet (átalányadózó).

Vonatkozó jogszabályhelyek: Szja tv. 4. § (5) bekezdése, 7. § (3) bekezdése, 10. § (2) bekezdése.

A SIKERES PÁLYÁZAT (EGYIK) ALAPJA – A PÉNZÜGYI TERVRŐL DÍÓHÉJBAN

A pénzügyi terv általában véve is kulcsfontosságú a vállalkozások működésében. Elkészítése időigényes és szakértelmet igénylő feladat, de a jól összeállított pénzügyi terv a társaság pénzügyi egyensúlyának záloga.

Mit is jelent az, hogy „pénzügyi terv”?

A pénzügyi terv az üzleti terv részét képezi, egy dokumentum, amely segít rendszerezni a cég pénzügyeit, a befektetéseket, megtakarításokat, kiadásokat és a cash flow-t.

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy útmutatót ad a társaság pénzéhez, és konkrét számokkal támasztja alá az üzleti stratégiát.

A jó pénzügyi terv

- részletes: a számítások terén nincs szükség több tizedesjegyre számolt adatokra, de minden fontos elemre ki kell térnünk a megírása során;
- átgondolt és precíz: fontos, hogy elegendő időt szánjunk rá;
- módosítható: minden változhat, akár a piaci körülmények, akár a vállalkozás célpiaca, vagy megjelenhet a piacon egy gyorsan fejlődő versenytárs is: a pénzügyi terv tehát a körülményektől függően folyamatosan változó dokumentum;

- a valóságot mutatja: nagyon fontos, hogy objektíven ítéljük meg a vállalkozásunk helyzetét: a terv tartalmaz minden olyan várható költséget és kiadást, amelyek felmerülhetnek a vállalkozás működésénél, és nem becsüli túl a várható bevételeket;
- átlátható: az újabb és újabb változások ellenére is áttekinthető, értelmezhető tervre van szükség;
- mérhető: az adatok rendszeres elemzésével kiszűrhetőek a tervezés hibái, illetve azok a területek, ahol beavatkozásra van szükség.

A pénzügyi terv összeállításának konkrét lépései, tételek, amelyeket terveznünk, számítanunk kell:

Bevételek

A termék vagy szolgáltatás eladásából származó összes bevételt tartalmaznia kell a pénzügyi tervünknek. Ide tartozik minden, amit bevételként könyvelhetünk el.

Költségek és kiadások

A vállalkozást érintő összes költséget figyelembe kell vennünk: a szolgáltatások vagy termékek előállításához szükséges összeget, a vállalkozás fenntartásának költségeit, az üzemeltetési költségeket, a megvalósításhoz szükségeseket. Számolnunk kell a beruházások költségeivel is.

Idegen források

Megmutatja, hogy vállalkozásunkat hitelből, vagy milyen egyéb forrásból kívánjuk finanszírozni, és ezeket hogyan, milyen ütemezésben kell visszafizetni, részletezve a kamatot és a tőkét. Egyéb források lehetnek kockázati tőke, tagi kölcsön (a vállalkozás tulajdonosi köréből magánszemélyként a cég számára adott kölcsön), visszatérítendő támogatás.

Fedezeti pont

A fedezeti pont megmutatja, hogy az értékesítés milyen nagyságrendje (és bevétele) fedezi éppen a felmerülő költségeket, tehát ez az a pont, ami alatt a vállalkozás veszteséges, felette nyereséges.

Mérleg és eredménykimutatás terve

A mérleg-terv egy adott időpontra vetítve megmutatja, hogy milyen tételekből tevődik össze a vállalkozás vagyona (melyek a vállalkozás eszközei), és ennek a vagyonnak melyek a finanszírozási forrásai (források) a tervezett fejlesztést is figyelembe véve.

Az eredménykimutatás terve megmutatja, hogy a tervezett fejlesztést is figyelembe véve, várhatóan milyen mértékben lesz nyereséges vagy veszteséges a vállalkozás; tartalmazza az értékesítés tervezett nettó árbevételét, az egyéb bevételeket, a tervek szerinti, különféle költségeket, ráfordításokat, értékcsökkenéseket, a pénzügyi műveletek bevételeit és kiadásait, az üzleti tevékenység és pénzügyi műveletek eredményeit.

Megtérülés

A pénzügyi tervben a befektetett tőke megtérülését is előrevetítjük: ez megalapozza és meghatározza a vállalkozás pénzügyi egyensúlya érdekében tett lépéseket. Ezen a ponton, vagy másképpen fogalmazva, ebben az időpontban, kezd el eredményesen termelni a vállalkozás.

Beruházási terv

E részben kell tervezni, bemutatni, milyen ingatlanokkal, járművekkel, gépekkel és egyéb berendezésekkel kívánjuk elindítani és működtetni, vagy fejleszteni a vállalkozásunkat, ezek beszerzése mikor történne, mennyibe kerül, milyen finanszírozással történne, és mennyi ideig tudjuk ezeket használni, mikor szükséges a cseréjük.

Az eszközöket, beszerzési forrásokat stb. kell feltüntetni a terv ezen részében, amelyekkel fejleszteni szeretnénk a vállalkozásunkat: ezek beszerzési idejét, költségeit és ennek finanszírozási forrását is fel kell tüntetni a tervben.

Cash flow (CF)

A cash flow, vagy más szóval pénzáramlás a pénzügyi terv folyamatosan változó, fontos része. A pályázati kérelmekben jellemzően havi bontású tervet várnak el; a CF feladata a vállalkozás pénzáramlásának, állományváltozásának figyelemmel kísérése

egy adott időszakon belül, a pénzeszközök képződésének és felhasználásának folyamatáról, a vállalkozás likviditásának alakulásáról tájékoztat. Látható belőle, hogy egy adott pillanatban a vállalkozásnak mennyi pénze van, adott időszakon belül mennyi pénzt költött el úgy, hogy ne veszélyeztesse a cég biztonságos működését.

A megfelelő pénzügyi terv készítésénél először meg kell határozni, mi az elkészítésének a célja, kinek készítjük: magunknak, vagy mondjuk banki hitelfelvételhez, esetleg pályázaton való induláshoz.

A pénzügyi terv készítésére szánjunk elég időt, fontos, hogy összegyűjtsünk minden várható költséget és kiadást, mérjük fel, hogy ezek mikor, milyen ütemezésben esedékesek.

Abban az esetben, ha a pénzügyi terv készítésének a célja a hitelfelvétel, vagy pályázati forrásokhoz szeretnénk jutni, rendezzük az adatokat áttekinthetően, kellően részletezve, a mérleg- és az eredménykimutatás-tervet pedig célszerű a számviteli normák szerint elfogadott formában elkészíteni.

Fontos, hogy a pénzügyi terv mellé csatoljunk egy rövid, szöveges ismertetőt is, hogy hogyan, mi alapján számoltunk. Pályázat esetén a bírálók ennek alapján ellenőrizni tudják a tervben szereplő adatok valódiságát és helyességét.

A szerző közgazdász, okleveles áfa- és nemzetközi adószakértő.

Kiadja a Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft. • Cím: 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 127. • Fel-
nötképzési nyilvántartási szám: B/2020/000053 • Telefon: 06 1 880-7600, fax: 06 1 880-7699 • E-mail: info@menedzser-
praxis.hu • honlap: www.menedzserpraxis.hu • Felelős kiadó: a Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft.
ügyvezető igazgatója • Szerkesztő: Kelemen Miklós • Tördelés: Kiss Tamás • Hirdetések felvétele: a kiadóban vagy a 06 1
880-7611-es telefonszámon

A kiadványunkban szereplő adatokat és információkat a legnagyobb gondossággal állítottuk össze. • A közölt információkban tapasztalható, időközben bekövetkezett esetleges változásokért nem áll módunkban felelősséget vállalni, ebben az esetben nem garantálhatunk teljes kifogástalanságot. • Minden jog fenntartva! • A kiadó írásos engedélye nélkül a mű kivonatként sem sokszorosítható semmilyen formában (elektronikus és mágneses vagy más adathordozón), így ennek terjesztése és értékesítése is tiltott.